

Izhaja vsak četrtek Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka stane 1.50 Din. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Isti se ne vračajo. Cene oglasov po dogovoru, za večkratne oglase primeren popust. Otvorjene reklamacije popoštnine proste. Ček račun poštnege urada Ljubljana št. 13.860.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

11. številka.

MARIBOR, dne 11. septembra 1924.

1. letnik.

Program Narodnega bloka v Mariboru.

Namen Narodnega bloka je utrditi jugoslovanski značaj mesta Maribora in postaviti mestno gospodarstvo na zdravo podlago. Temu namenu odgovarjajoč se je zedinil Narodni blok na sledeče glavne programatične točke:

a) Nacionalne naloge.

Narodni blok bo skrbel za ohranitev, utrditev in razširitev narodnega jugoslovanskega značaja mesta in narodnega življa v Mariboru. Stoji na stališču, da mora mestno uslužbenstvo ne le znati uradni jezik, da mora biti tudi slovenske narodnosti in narodno čuteče.

b) Gospodarske naloge.

V občinskem gospodarstvu se ima uvesti premišljeno štedenje. Posebno skrb se ima posvečati občinskemu imetju, občinskim poslopijem in cestam, urediti je vprašanje vojašnic, ki so last mesta, da jih vojaška uprava, v kolikor so ji potrebna, za primerno svoto kupi, ostale pa da občini na prosto razpolago.

1. Mestni hranilnici ima občina posvetiti vso svojo skrb, pospeševati nje razvoj in jo ščititi.

2. Mestna podjetja je treba tako urediti, da bodo aktivna gospodarska podjetja. Posebno bo treba vso skrb posvetiti elektrifikaciji mesta in radi tega mestnemu električnemu podjetju. Potrebna je preureditev in razširitev električnega omrežja in preureditev transformatorjev. Vso skrb treba posvetiti ureditvi pogodbe s Falo. Vprašanje s plinarno se mora rešiti. Plinarno je treba ali temeljito popraviti, ali pa prepustiti privatni eksploataciji. Vso skrb se mora posvečati tudi vsem ostalim mestnim podjetjem, zlasti klavnici, vodovodu in pogrebniemu zavodu. Za skupno napravo in dobavo bo stopiti v stik s sosednimi občinami.

3. Občina naj pospešuje narodno industrijo in narodno obrt.

4. Novi finančni viri naj se predvsem iščejo v dohodkih mestnih podjetij. Novih obdačitev se bo treba izogibati. V slučaju potrebe bo predvsem misliti na obdačenje luksurjoznega imetja in živetja.

c) Socijalne naloge.

Občina ima skrbeti za zdravje svojih občanov in ima radi tega posvečati obči snagi in higijeni največjo pozornost. Iz tega vidika so važna kopaljšča, javni vrtovi in drevedri. Ustanovi naj se posebna sanitetna komisija koje delokrog bodi v glavnem nadzorstvo nad javnim zdravjem, skrb za kopaljšča, stranišča, čiščenje ulic, potov stranišč odvažanje smeti in fekalij. Sanitetna komisija naj ima tudi skrb za tržno nadzorstvo, ogledovanje mesa, sadja in živil, razkuževalne naprave, higijeno v hotelih, gostilnah in po stanovanjih. Tudi rednemu funkcioniranju vodovoda naj posveča sanitetna komisija svojo pažnjo.

1. Občina ima posvečati posebno skrb ubogim in sirotam, posebno bolnikom. — Ubogim naj se nudi brezplačna zdravniška pomoč. Skrbeti bo za otroška zavetišča in oskrbnišnico.

2. Občina naj skrbi za zdravniški pouk v šolah.

3. Boj alkohololu, tajni prostituciji, spolnim boleznim in jetiki.

4. Svojim lastnim uslužbencem in uradnikom ima občina zlasti vso skrb posvetiti v bolzni in one moglesti.

6. Mestno pokopališče na Pobrežju je postaviti v tako stanje, da bo odgovarjalo pijeteti.

7. Občina naj posveča svojo skrb stavbeni podjetnosti. Novograditeljem naj gre v vsakem oziru na roko. Po možnosti naj občina tudi sama gradi stanovanjske delavske in uradniške hiše.

8. Skrb za javni red in javno varnost.

č) Kulturne naloge.

Šolstvu in izobrazbi je posvetiti vso skrb.

a) Pospeševanje splošnega in strokovnega šolstva. Podpora obrtnim in nadaljevalnim šolam. Podpora za uboge nadarjene dijake. Skrb za šolsko kuhinjo ter za učila in obleke revnim otrokom.

b) Mestno gledališče mora biti vse mogoče mestne podpore deležno. Skrb za študijsko knjižnico, za ljudske knjižnice, za poučna predavanja in podpora izobraževalnim in kulturnim društvom.

d) Politične naloge.

Čuvanje mestne avtonomije in neodvisnosti.

Kmetijska družba za Slovenijo.

Najvažnejša ustanova našega slov. kmetijstva je Kmetijska družba s svojim sedežem v Ljubljani. Kakor bo tudi vsem čitateljem znano, je pred meseci zatislil oči njen dolgoletni predsednik Gustav Pirca. V času njegovega predsedstva je Kmetijska družba dosegla višek svojega razvoja. Po smrti pokojnega Gustava Pirca je prevzel posle predsedstva prvi podpredsednik Kmetijske družbe, prof. Jarc, ki je odločen član Slovenske ljudske stranke in kojega stranka je v veliki meri kriva prezgodnje smrti ravnatelja Pirca, katera je s svojo strankarsko gonjo proti pokojniku dosegla svoj namen. Sveta dolžnost novega predsednika je bila, skrbeti za to, da se čimpreje skliče občni zbor ter izvoli predsednik. Velike važnosti bi bil tudi občni zbor iz razloga, ker so pristaši SLS zatrjevali, da se pod predstvom pok. predsednika vršijo nerednosti, ki bi se na občnem zboru lahko kristalizirale. Ker je bila ta izmišljotina o nevednostih samo strankarski boj med pristaši SLS in SKS in ker se je šlo prof. Jarcu samo za korito, seveda on ni skrbel, da se bi sklical občni zbor. Kljub temu pa so tudi po pravilih določeni občni zbor voditelji SLS dvakrat prepredili. Slednjic je bila edina rešitev, da je vlada postavila Kmetijski družbi komisarija, ki je imel strog nalog, skrbeti za to, da se čimpreje vrši občni zbor. Ker so bili z imenovanjem vladnega komisarija vsi člani Kmetijske družbe odstavljani in bi se moral občni zbor vršiti z novimi delegati, seveda to ni bilo po volji pristašem SLS. Kaj so napravili? Pritožili so se na Državni svet, in vlada je odredila, da se z občnim zborom počaka, dokler se ne reši zadeva od strani Državnega sveta. In tako se je ta zadeva vlekla mesec za mesecem, toliko časa, da je bila SLS sreča tako mila, da se je pririla do vlade in ministrskih stolčkov. Kako so ti g. ministri od SLS vprašanje Kmetijske družbe rešili, bo pa itak že v naprej vsakemu čitatelju znano. Kratkotamo so odstavili vladnega komisarija g. Župneka, ki ga je prejšnja vlada nastavila, in imenovali za novega komisarija svojega pristaša Evgena Jarca.

Z odstavitvijo komisarija Župneka in novim imenovanjem komisarija Evgena Jarca je vlada pokazala svojo pristransko delovanje. Vlada ni počakala, da Državni svet reši to vprašanje ter izreče končno razsodbo, ki je najvišja razsodna inštanca v takih sporih in čegar sklepe mora po Vidovdanskim ustavi reševati tudi sedanja vlada, vlada »reda, zakona in pravice«. Zakaj je vlada odstavila komisarija Župneka, ki je popolnoma nepristransko vršil svoje posle kot državni uradnik? Da si želijo voditelji Slovenske ljudske stranke dobiti Kmetijsko družbo v svojo pest, to čivkajo že vrabci. Obžalovati moramo, da si naši vrli slov. kmetje to puste dopasti, da se dela z njih ustanovo kot da bi bila patent SLS-arjev. Vemo, da skušajo s tem Kmetijsko družbo oslabiti ter napeljati vođo na svojo Gospodarsko zvezo. Mi pa se temu ponovno odločno upiramo, ter zahtevamo, da naj blagovoli vlada vpoštevati, da je Kmetijska družba strokovna ustanova, katere namen ni podpirati strankarske ali trgovsko-spekulativne namene raznih političnih voditeljev, ampak skrbeti za to, da se naše kmetijstvo čimbolj razširi na podlagi umnega kmetovalstva. Vsi, ki želijo, da se povzpne Kmetijska družba do svojega cilja, morajo skrbeti za to, da izgine iz naše ustanove strankarstvo in da opravljajo posle iste ljudje, ki so zmožni voditi tako važno zadružništvo, ki ni samo v korist eni sami stranki, ampak vsemu slovenskemu kmetijstvu.

Položaj naših koroških rojakov v Avstriji.

Glasilu koroških Slovencev »Koroški Slovenci« prinaša v svoji zadnji številki zelo zanimiv članek o položaju naših zaslužjenih bratov v tužnem Korotanu. Ta članek je pisan od rojaka, ki se nahaja v onem delu Koroške, ki smo ga mi po zaslugi patenta Slovenske ljudske stranke izgubili. Ker je omenjeni članek res velikega pomena, ga prinašamo v naslednjem:

Minula bodo kmalu že štiri leta, odkar se je vršil plebiscit na Koroškem in so nemški voditelji v deželi dali nam Slovincem slovesna zagotovila, kako hočejo varovati našo jezikovno in narodno posebnost ter skrbeti za naš duševni in gospodarski procvit: obljubili so nam izpolnjevati mirovno pogodbo v kolikor se nanaša na varstvo manjšin, torej vse najboljše, kar bi mogli pričakovati od dobrega sosedu.

Komaj pa je minul plebiscit, že so bile pozabljene vse obljube. Namesto obljub in zajamčenih pravic je zavlada trda roka sile po slovenskem Korotanu po geslu: »Und folgst du nicht willig, so brauch' ich Gewalt!« Ni pomagalo nič, da smo Slovenci priznali s plebiscitom ustvarjena dejstva in se podvrgli vsem dolžnostim nasproti deželi in državi, kateri pripadamo. S pomočjo Heimatdiensta so se vrgli na iskanje in preganjanje veleizdajnikov — in iredentistov, h katerim prištevajo koroške oblasti vsakega Slovenca, ki ni zatajil svojega materinega jezika. Slučaj sodnijskega preganjanja g. Antona Gastlna radi veleizdajniških letakov je dovolj značilen. Po skoraj poltrogletnem zavlacovanju obtožbe in zasliševanju mnogoterih prič je bil g. Gastl kljub gorostastnemu izpričevanju in nedokazanim obdolžitvam s strani policista Spitzerja in njegovega pomočnika Kreinerja pri drugi porotni obravnavi — oproščen, ker kljub vsestranskemu obravnavanju ni bilo mogoče najti nič kaznivega. Takih slučajev bi se dalo zbrati prav lepo število. O naših pravicah, ki jih vživamo kot »enakopravni« sodeželani, nam najbolje priča trnjeva pot slovenskih šol v Št. Rupertu, Št. Jakobu in v Selah, pa tudi sleherni slovenski otrok, ki obiskuje utrakvistično šolo na Koroškem, bo lahko pričal, kako se varuje naša jezikovna in narodna posebnost v teh šolah.

Sprejeli smo tudi dopis od našega sotrudnika, ki dokazuje, kako izpolnjujejo koroški Nemci oziroma njihovi zastopniki pri deželni vladi nam slovesno dane obljube. Dopisnik pravi:

Po celem slovenskem Koroškem, zlasti v bivšem plebiscitnem ozemlju, prirejajo Nemci zadnji čas zopet prav pridno različne slavnosti kakor »Heimatschutzkränzchen«, »Fahnenweihe«, »Denkmalenthüllung« itd. Da je namen teh prireditev povsem le vzdrževanje bojnega razpoloženja proti narodnim Slovincem in ponemčevanje, o tem pričajo dovolj jasno »slavnostni« govori, ki jih išlišati ob enakih prilikah in kakor so jih prinesli nemški listi v svojih poročilih iz Rožeka, Bistrice v Rožu, Borovelj, Železne Kaple, Velikovca, Vovber itd. Povsod ena in ista pesem: Boj proti Slovincem »iz dajalcem«, ki ogrožajo »nedeljeno« Koroško. Ali to ni smešno in nečuvno obnem? Kaj hočejo ti ljudje vendar še od nas? Človek se mora nehote vprašati, čemu ta halo? Tembolj pa se moramo čuditi, da se pojavlja na takih zborovanjih povsod tudi deželni glavar kot strupen napadalec Slovencev, dasi je kot vladni zastopnik vendar le poklican, skrbeti za red in mir in izvrševanje zakonov, h katerim spada brezdvomno tudi zaščita narodnostne manjšine na Koroškem. Pri takih prilikah pa se ne dela za mir in spravo med nemškimi in slovenskimi deželani kakor bi to moralo biti v interesu deželne uprave in dobrega odnošaja med v poštev prihajajočima državama. Doživljamo nasprotno, da se na teh zborovanjih in slavnostnih prilikah prav brez obzirno hujska in vzbuja proti Slovincem, ki ne trobijo v nemškonacionalni rog, tisto strastno razpoloženje, ki je povzročilo v deželi že toliko gorja in krivice. Saj se gospod Schumy niti ni mogel brzdati, ko je govoril kot zastopnik vlade pri otvoritvi električne naprave v Spodnjem Rožu — torej povsem gospodarskega podjetja, pri katerem so soudeleženi ravno tako Slovenci kakor Nemci — ne da bi se obregnil ob Slovence in jih po svoji stari navadi denunciral. Tako postopanje je za deželnega glavarja nevredno in mu ne more doprinesti zaupanja koroških Slovencev.

(Nadaljevanje na drugi strani.)

Družinski večer NRS v Mariboru.

V soboto dne 13. septembra 1924 ob 8. uri zvečer se vrši na lepem krasnem vrtu in verandi vinarne in restavracije g. Emeršiča na Aleksandrovi c. 18

družinski večer NRS

Na dnevnem redu je med drugim tudi godba, petje in prosta zabava. Narodni radikali v Mariboru, pridite vsi z družinami na ta družabni večer.

Zima se bliža.

Številne družine, ki že več let bivajo v Mariboru, so še danes brez strehe, brez stanovanja. Večinoma te nesrečne družine niso po lastni krivdi prišle v Maribor. Mnogi izmed njih so morali zapustiti ljubljeno domovino in se kot begunci naseliti v Mariboru. Drugi zopet so bili kot javni nameščenci in uslužbenci iz službenih razlogov premeščeni iz drugih krajev, kjer so imeli zdravo stanovanje in dobro pozicijo, v nadaljno službovanje v Mariboru.

Vsi ti nesrečni ljudje, ki stanujejo deloma v vagonih na kolodvoru na Teznu, deloma pa v skoraj docela razpadlih vojaških barakah, ki pričajo blizu samostana v Mariboru o staroavstrijskih časih, gledajo z grozo in strahom v bodočnost.

Že minuli meseci so bili za nje naravnost nečuvno obupni. Dan za dnevom je bilo kakor iz škafo in človeku se je zdelo, da se je odprlo nebo in da so se utrgali oblaki, ki hočejo na mah našo zemljo spremeniti v ogromno morje. In ti nesrečneži so morali prenašati v slabih, pomanjkljivih, komaj za silo pokritih stanovanjih te izvanredno neugodne čase in tam čakati noč in dan, da se nebo vendarle razvedri in da zasije žarko sonce, ki jim vsaj s svojo toploto nekoliko olajša strašno gorje.

Sedaj se pa bliža kruta, neizprosna zima. Morda bo letos z veliko večjo silo nastopila, kakor lani. Mogoče je tudi, da bo milejša, kakor je bila kedaj poprej. Želimo iz srca, da bi se to naše prorokovanje uresničilo, ker bi bilo ne samo onim, ki so brez potrebne strehe, marveč tudi vsem onim, ki nimajo nujnih sredstev za najpotrebnejšo obleko in kurjavo, vsaj nekoliko olajšalo njihovo življenje in ublažena njihova itak že do skrajnosti narasla beda.

Oblastni faktorji dobro vedo, da pomanjkanja stanovanj v Mariboru ne bode konec z različnimi, še tako pametnimi in strogimi stanovanjskimi naredbami. Dokler v Mariboru nihče ne bo gradil novih stavb, tako dolgo tudi ne bo rešena stanovanjska kriza. Sedaj so na vladi oni elementi, ki so kot opozicionalci vedno naglašali, da so jim interesi revnih slojev našega ljudstva najbolj pri srcu. Sedaj imajo ti ljudje, ki težke milijone in milijone mečejo v nenasitne bisage itak že prebogatih agov in begov samo zaraditega, da jih pridobijo pri glasovanju na svojo stran in da se z njihovo pomočjo držijo na vladi, priliko, da dejansko pokažejo svojo ljubezen do revnih slojev našega naroda.

Stanovanjska kriza v Mariboru bi bila skoraj popolnoma rešena, če bi državna uprava vsaj za uslužbence in nameščence državne želez. zgradila lastne stanovanjske hiše. S preselitvijo teh uslužbencev v stanovanjske hiše, ki bi jih nalašč za to zgradila državna uprava, bi bilo na razpolago več liko število primernih stanovanj za vse stranke, ki že leta in leta zamačajo čakajo, da pridejo pod streho. Za zgradbo teh hiš bi ne bilo treba izdati toliko težkih milijonov, kakor jih požrejo razni muslimanski agi in begi za prazen nič.

Z ozirom na možno dražnjo tako pri materialu, kakor pri delovnih silah bi seveda tudi taka stanovanjska zgradba zahtevala precejšnjo vsoto, toda s temi izdatki pa bi bila vpostavljen občekoristna naprava, ki bi Maribor spreobrnila v ono naj lepše mesto naše ujedinjene države, kjer bi ne bilo gorja in trpljenja radi pomanjkanja potrebnih stanovanj.

Pred nastopom stroge zime apeliramo na naše merodajne faktorje, da ukrepejo vse potrebno, da se bo prihodnje leto pričela gradba stanovanjskih hiš vsaj za uslužbence državne železnice.

(Dalje)

Hujskajoče razpoloženje proti Slovincem, kakor se širi po deželi s pomočjo novo ustanovljene »Heimathunda«, ki je prevzel delokrog razpuščenega Heimathdiensta in s pomočjo vladnih organov, ima pa tudi namen prikriti pravi cilj vsenemške propagande na Koroškem: združitev z Nemčijo. Vsaj naši Nemci, naj si bodo potem že nemškega ali slovenskega pokolenja, ne poznajo avstrijskega patriotizma kakor ga tudi niso poznali v stari Avstriji. Njih namen je slejkoprej priti pod Nemčijo in za ta ideal nastopajo z javno propagando na zborovanjih in v časopisih ne meneč se zato, ali je njihovo delovanje zakonito ali ne. Ti ljudje živijo še vedno v usodni zmoti, da so več kot drugi in si zato prilasčajo vlogo valpeta, ki je upravičen vihteti svoj bič nad svojimi podložniki. Ker smo jim pa narodni Slovinci kot narodnostna manjšina pri izvrševanju njihovih namenov na poti in se vsled nas čutijo ovirane, zato kričijo in ščuvajo proti nam vso nemško javnost češ: Poglejte jih, veleizdajalce, iredentiste, protivnike države itd., mislijo pa vedno na svoj nemški patriotizem. To je glavni vzrok preganjanja koroških Slovincem.

Navedli smo nekaj dejstev in misli o našem položaju kot odgovor na gonjo, ki se je zadnji čas obnovila proti slovenski manjšini na Koroškem, obenem pa je tudi naš namen, da opozorimo na te nezakonitosti vse merodajne kroge, ki so poklicani ščititi naše po mirovni pogodbi zajamčene pravice, ki si jih z nasiljem na nobeden način ne damo iztrgati.

Radikalni! Opozarjamo Vas na sobotni družabni večer. Pridite z Vašo družino!

Proslava rojstnega dne prestolonaslednika Petra Karadjordjevića.

V nedeljo 7. septembra je cela naša ujedinjena domovina slavila prvi rojstni dan Nj. Vel. kraljevića Petra. V vseh cerkvah naše države so se darovale službe božje. Na najslovesnejši način se je ta dan praznoval v naši prestolici Beogradu. Slovesnosti so se udeležili vlada z min. predsednikom Davidovićem na čelu, vojni minister general Hadžić na čelu generalnega štaba, diplomatski zbor, vojvoda Bojević, bivši min. predsednik Pašić in bivši min. Pribičević ter mnogo občinstva.

V Mariboru je vojaštvo na predvečer s topovskimi streli in bakljado naznanjalo prihodnji slavnostni dan. V stolnici se je ob 10. uri vršila slovesna služba božja, ki jo je celebriral knezoškof dr. Karlin ob asistenci stolne duhovščine. Obredu so prisostvovali cel oficirski zbor in zastopniki državnih oblasti. Sv. opravilo je sledila zahvalnica in državna himna. Nato se je vršila defilacija čet. Mesto je bilo v zastavah in ves dan je vladalo živahno slavnostno razpoloženje. Tako je obmejni Maribor na zelo praznični način proslavil prvi rojstni dan svojega prestolonaslednika.

Kongres slovanske kmetijske omladine v Ljubljani.

V Ljubljani in na Bledu se je vršil od dne 5. do 8. t. m. prvi vseslovanski kongres kmetijske omladine. V petek dne 5. t. m. se je pričelo otvoritveno zasedanje v veliki dvorani Narodnega doma. Predaval je bivši bolgarski minister Obov. Zvečer se je vršila na čast slovanskim gostom v operi igra »Gorenjski slavček«. V soboto so napravili gostje izlet v Kamniško Bistrico. Zvečer pa je priredil »Ljubljanski Zvon« na čast gostom v vrtu restavracije »Zvezda« koncert. V nedeljo dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne se je vršilo v Narodnem domu veliko slavnostno zborovanje. Na tem zborovanju je imel zelo pomemben govor čehoslovaški minister za poljedelstvo dr. Milan Hodža: Agrarizem in slovanstvo. Po slavnostnem zborovanju so odšli udeleženci kongresa na Marijin trg pred spomenik naše velikega pesnika Prešerna in se mu poklonili ter položili venec na njegov grob. Popoldne ob 4. uri se je vršila v Narodnem domu velika skupščina jugoslovenske omladine. Zvečer ob 8. uri je bil prirejen na čast slovanskim gostom »Slovanski večer« v restavraciji »Zvezda«. Dne 8. t. m. pa se je vršil na Bledu kmečki praznik. Kongresa so se udeležili češki poljedelski minister dr. Milan Hodža, češki narodni posl. Beran ter več oficijelnih delegatov in gostov. Bolgarija je bila zastopana z desetimi delegati, med katerimi je bil tudi bivši minister Obov. Poljsko je zastopalo 12 delegatov in 38 gostov. Kongresa se je udeležilo večje število Rusov in Lužičkih Srbov. Ustanovila se je Zveza slovanske agrarne mladine s sedežem v Pragi.

Pokret NRS v mariborski oblasti.

Dne 2. t. m. se je vršila pododborova seja za II. mestni okraj. Na tej seji se je razpravljalo posebno o načrtu delovanja v predstojećem zimskem času. — Dne 3. t. m. se je vršil prijateljski sestanek narodnih radikalov za IV. mestni okraj v gostilni Benko na Koroški cesti. Oblastni odbor je na tem sestanku zastopal dr. Rudolf Ravnik. — Oblastni odbor NRS v Mariboru je že na zadnji seji sklenil, da se ustanovi za ohranitev, okrepitev in razširjenjestrankine organizacije prepotrebna »govorniška šola«. Z ozirom na tozadevno okrožnico so se iz vseh petih pododborov prijaviili člani, ki imajo sposobnost in tudi veselje za aktivno sodelovanje v stranki. V petek, dne 5. t. m. se je ta velevažna misel, ustanoviti »govorniško šolo«, spremenila v dejstvo.

Prvega sestanka so se udeležili vsi prijavljeni člani razen onih iz V. pododborov, ki je slučajno ravno istočasno priredil pododborovo sejo. Dr. Rudolf Ravnik, ki je na splošno željo in prošnjo članov prevzel vodstvo te šole, je v svojih izvajanjih naglašal, da ni le časnikarstvo ona velika sila, ki igra v vseh državah odločilno vlogo, temveč da je tudi govorništvo oni faktor, ki vpliva na posameznika in na družbo ter sploh na vse smernice javnega življenja. Lepa knjiga je najboljša prijateljica in najznamenitejša učiteljica vsakega posameznika, dasi ravno je mrtva beseda. V govorih pa se podajajo slike v posameznih važnih vprašanjih v živi besedi, ki je mnogo silnejša od mrtve črke. Po končanem otvoritvenem govoru se je razvnel razgovor o načrtih te šole in zlasti o tvarini, katera bo predmet razpravljanja v prihodnjih urah. Sklenilo se je, da se morajo vsi udeleženci temeljito seznaniti z zgodovino in programom Narodne Radikalne Stranke, kakor tudi s programi v vseh drugih v Sloveniji in v celi državi obstoječih političnih strank. —

V soboto dne 6. t. m. se je vršil redni letni občni zbor krajevne organizacije V. mestnega okraja, ki je bil ob enem tudi volilni shod naše stranke z ozirom na predstoječe občinske volitve za mesto Maribor, ki se vršijo v nedeljo dne 21. t. m. Po končanem običajnem dnevnem redu je oblastni tajnik g. Janko Trošt podal obširno poročilo o

nastanku »Narodnega bloka« in njegovem delovnem programu. K tej točki so se zglasili k besedi gg. Kočvar, Škof in dr. Ravnik, ki so s praktičnimi slučajmi dopolnili predgovornikova izvajanja. Zbrani zborovalci so bili enoglasnega mnenja, da mora vsak član naše organizacije v zadnjih dnevih pred volitvami s podrobnim delom storiti svojo dolžnost. K zadnji točki dnevnega reda je dr. Rudolf Ravnik na prošnjo predsednika g. Ferdinanda Kočvarja, posestnika na Koroški cesti podal kratko a temeljito poročilo o sedanjem političnem položaju v državi, na kar so se zborovalci v splošnem navdušenju razšli z iskreno zahvalo in željo predsednika g. Kočvarja, da se v kratkem zopet zberejo in da posebno na dan volitev vsi do zadnjega gredo na volišče in pripomorejo k častni zmagi »Narodnega bloka«. —

V nedeljo, dne 7. t. m. se je vršil ob 10. uri dopoldne v gostilni pri Vidnarju v Mlinski ulici radikalni shod tega okraja, na katerem se je na predlog dr. R. Ravnika sklenilo, da se priredi občinski volilni shod NRS za to okraj v tork, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani pri Vidmarju v Mlinski ulici. Opozarjamo naše pristaše na ta važen shod in jih prosimo za polnoštevilno udeležbo. V čvrsti disciplini naše stranke je moč! Ob 3. uri popoldne se je vršil sestanek članov organizacije NRS v Morju pri Framu, ob 8. uri zvečer pa na Pobrežju pri Mariboru. Obeh sestankov so se kot odposlanci oblastnega odbora udeležili gg. dr. Rudolf Ravnik, Janko Tavčar, Janko Trošt in Franc Planinšek.

V sredo ob 8. uri zvečer se je vršila v tajništvu NRS redna pododborova seja I. mestnega okraja. Sklepalo se je o potrebnih pripravah in agitaciji za mestne obč. volitve. Storili so se tozadevni sklepi.

Občinske volitve.

Volišča v Mariboru

za mestne občinske volitve dne 21. septembra t. l.

I. okraj Maribor (mesto) voli v dekliški meščanski šoli v Miklošičevi ulici števil. 1.

II. okraj (graško predmestje) voli od A—M v dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici števil. 5; od N—Ž v deški ljudski šoli v Razlagovi ulici št. 16.

III. okraj (Melje) voli v dekliški ljudski šoli v Cafovi ulici števil. 9.

IV. okraj (koroško predmestje) voli v deški ljudski šoli v Samostanski ulici števil. 10.

V. okraj (Sv. Magdalena) voli od A—M v otroškem vrtcu III v Valvazorjevi ulici 40; od N—Ž v deški ljudski šoli III na Ruški cesti.

Kandidati stranke »viteza« Zagorski.

1. Gregorc Peter, čevljar; 2. Wratschko Fr., elektromonter, Pod mostom 22; 3. Rubin Anton, kroj. moj., Ruška cesta 39; 4. Ulbl Fr., trg. sluga Gajeva 9; 5. Točaj Anton, čevlj. moj., Meljska 42; 6. Ziringer Jos., zidar, Tvorniška 20; 7. Lorbek Iv., železn., Stritarjeva 18; 8. Mastnak Mart., železn., Meljska 43; 9. Jesenko Flor., p. podur., Meljska 47; 10. Falnoga ignac, del., Ruška 29; 11. Lupinc Karl, strojev., Levstikova 9; 12. Požar Andr., pazn., Frankopanova 12; 13. Ortner Jos., trafik., Strma 3; 14. Pirš Blaž, čevlj. moj., Koroška 50; 15. Breznik Anton, del., Slovenska 18; 16. Fric Vinko, zas. ur., Marijina 10; 17. Dominik Rih., strugar, Kurilniška 9; 18. Mattel Konrad, voznik, Ruška 39; 19. Gupfleitner Ludv., kroj. moj., Meljska 5; 20. Zagorski Franjo, posred. Barvarska 3; 21. Geliot Iv., žel., Pod mostom 4; 22. Anrather P., čevlj. m., Kettejeva 2; 23. Zaveski Fr., preparator, Gregorčičeva 23; 24. Drahtschneider Fr., žel., Jezdarska 5; 25. Sattler Jak., branjar, Koroška 60; 26. Peršon Al. ključ., Koroška 17; 27. Blatnik Miha, čevlj. moj., Smetanova 54; 28. Mihelič Ant., mizar, Stritarjeva 7; 29. Poleg Blaž, čevlj. pom., Koroška 41; 30. Kalin Ant., ključ., Valvazorjeva 36; 31. Mraz Adam, ključ., Stritarjeva 3; 32. Pay Ivan, delovodja, Grajska 2; 33. Mlekuš Ant., kotlar, Rajčeva 13; 34. Pišec Fr. del., Strossmayerjeva 26; 35. Amalietti Ivo, žel., Einspielerjeva 32; 36. Vojvoda Štefan, čevlj. moj., Barvarska 5; 37. Mirt Jakob, bločnik, Frankop. 20; 38. Rogna Jos., pek, Barvarska 5; 39. Drozg Jos., kotlar, Kurilniška 5; 40. Šapetz Konrad, mizar, Vatova 3; 41. Dogša Jak., čevlj. moj., Mlinska 11; 42. Peterlič Maks, mizar, Koroška 82; 43. Schrimpf Iv., kroj. moj., Koroška 70; 44. Potočnik Jak., jur., Prečna 4; 45. Haas Fr., kroj. moj., Koroška 90; 46. Laščak Rud., zas. ur., Smetanova; 47. Herman Fritz, plač. nat., Sodna 25; 48. Seifrid Ivan, žagar, Tržaška 47. — Gospode namestniške kandidate si še prihranimo. V kolikor je nam znano, so kandidati gg. Gregorc Peter, Vinko Fric in Rud. Laščak svoje podpise na kandidatni listi že preklicali. Pozivamo vs ostale kandidate, da slede temu zgledu, s čemur se operejo madeža, da sodelujejo pri stranki, katere šef »vitez« Zagorski je bil ravnokar izpuščen iz preiskovalnega zapora.

Volilci pozor!

Skrinjica »Narodnega bloka« je

1.

Celje. Tudi v Celju se je ustvaril za občinske volitve »Narodni blok«, v katerem so zastopane sledeče slovenske stranke: narodna radikalna, demokratska in narodno socialistična. Volitve se bodo vršile dne 28. septembra t. l. Prvo kandidatno listo je vložil »Narodni blok«, katere nositelj je dosežani mestni župan g. dr. Juro Hrašovec. Med 33 kandidati »Narodnega bloka« je 6 radikalov, 17 demokratov in 10 narodnih socialistov. Med namestniki pa 11 radikalov, 14 demokratov in 8 narodnih socialistov. Posamezne stranke so določile sledeče kandidate in sicer radikali: Franc Leskošek, trgovec; dr. Alojz Goričan, odvetnik; Albin Marčič, arhivar upr. sodišča; Selinšek Ludvik, krojaški mojster; Josip Borlak, trgovec z lesom; Milan Thaler, žel. inž.; demokrati: dr. Juro Hrašovec, odvetnik, dr. Ernest Kalan, odvetnik, Ivan Rebek, tovarnar, Ivan Prekoršek, upravitelj bolnice, prof. Franc Mravljak, Janko Vranjek, uradnik drž. žel., Ivan Bizjak, krojaški mojster, Ivan Ravnikar, trgovec, Franc Strupi, trgovec, Janko Lešničar, ravnatelj Zadr. zveze, dr. Martin Rus, nam. drž. pravdn., Drago Sirec, trgovec, Josip Majdič, gostilničar, Makso Wudler, učitelj, Franc Voglar, nadučitelj in Mirko Gruđen, bančni ravnatelj; narodni socialisti: Drago Gobbe, knjigovodja, dr. Rudolf Dobovišek, pdn. kand., Štefan Ferant, urar, Ivan Kavc, brzojav. mojster, Joško Pirc, trg. pomočnik, Ivan Pilko, spre. vodnik, Anton Koren, straž. v pokoj, Davorin Modic, sodni ofic. v pok., Franc Vidmar, straž. v pokoj, Iv. Šanc branjevec. Imena teh kandidatov so porok, da bo mestno gospodarstvo izročeno v prave roke. Radi tega naj vsi narodno misleči Slovenci na dan volitev vržejo svojo kroglico v prvo skrinjico, ki je »Narodnega bloka«.

Politični pregled.

Notranji položaj naše vlade.

Radić kot glavni in odločujoči faktor dela sedanji vladi vedno hujše nepravilnosti in jo s svojimi neupravičljivimi zahtevami spravlja v položaj, iz katerega se ji ne bo mogoče več izkoptati. Tako si je ta mirotvorec dovolil v zadnjem času vmešavati se v zunanjo politiko naše države. Kakor je razvidno na drugem mestu, se vrši v Ženevi V. zasedanje Zveze narodov. Na tej konferenci zastopa našo državo zunanji minister dr. Marinković, kot polnomočen zastopnik vlade SHS. Radiću, kot faktorju režimske večine se je to zdelo za malo, da Zveza narodov njega ni poklicala na to zasedanje kot predsednika mirotvorne bratske seljačke republike. Da bi si svojo jezo oblačil, se je v svojem zadnjem govoru izrazil napram temu, da kraljevski minister zunanjih del nima pravice zastopati Hrvate, in da on kot predstavnik »samostojnega hrvatskega naroda« zahteva članstvo v Zvezi narodov. Ker se je pa zlasti na tem zasedanju pečalo s predlogom glede razorožitve, in bi se na podlagi tega predloga smatralo vsako napadalno vojno za mednarodni zločin, je Radić kot pacifist zahteval, da se ameriški predlog dopolni tako-le: 1. Ako se v kakem parlamentu stvori pacifistična večina, a v dotični državi vojaški in dvorski krogi dosežejo, da se ta večina zruši, se mora taka država proglašiti za napadalca na celokupno Zvezo narodov. 2. Ako je v enem državnem sklepu več narodov, pa kak narod izvoli vse poslance pacifiste, tedaj je treba, da pozove Zveza narodov ta narod za svojega člana. Ako vlada v tem sklepu napada ta pacifistični narod, potem je ona napadalec celokupne Zveze narodov. — Predstoječe Radićevo klevetanje silno ogroža mednarodno avtoriteto vlade SHS. Vsled tega vpliva ta Radićeva izjava silno mučno na sedanjo prehodno vlado. — V kakšnem položaju se nahaja sedanja vlada, nam priča tudi izjava ministrskega predsednika Ljube Davidovića na vprašanje, kako stališče zavzema napram avtonomističnim zahtevam ostalih vladnih grup. On pravi: Ničesar nisem obljubil, ne revizije ustave, ne hrvatske avtonomije. Osnovna ideja decentralizacije mora biti v čuvanju edinstva in državne celote. Politična avtonomija posameznih pokrajin bi uničila juoslovensko državo. Male države ne morejo obstojati. Po tem takem sam ministrski predsednik sedanje vlade ne veruje v trajnost svoje lastne vlade. — Da se Radićeva zveza z boljševeviki še bolj utrdi, je boljševeviki vojni komisar imenovan Radića za častnega poveljnika IV. rdeče armade, katere polkom je poverjeno varstvo sedeža sovjetske vlade, staroslavnega Kremla. Pomniti je treba k temu, da so se ta odlikovanja dosežaj podeljevala samo vladnim članom. Iz tega razloga zasluži tem večjo pozornost to izvanredno visoko boljševeviki odlikovanje, ker je bilo Radiću to odlikovanje podeljeno že v naprej. Pozabiti pri tem tudi ne smemo, da je Radiću bila poverjena organizacija komunističnih revolucij na Balkanu. Da bi se Radiću posrečili njegovi nizkotni nameni, v to svrhu je Radić tudi zahteval od vlade, da se imajo vrniti na Hrvatsko vsi oni vojaki Hrvati, ki služijo sedaj v južnih krajih naše ujedinjene domovine. Zahteval je tudi, da se morajo prenesti iz Hrvatske vsi oni oficirji, ki so se Radiću posebno zamerili in na katere se Radić ne more zanesti. Min. predsednik Ljuba Davidović je tudi opozoril poslance HRSS, da se to ne bo moglo zgoditi, kjer bi vlada vsled te zahteve zabredla v težaven položaj. Kakor hitro je bil vojni minister general Hadžić informiran o zahtevah Radićevcev, je takoj odpotoval v Topo-

lo, da informira kralja. Izjavil je tudi, da so te zahteve popolnoma nesprejemljive, ker nasprotujejo celemu ustrojstvu vojske. V vladnih krogih se razširja kombinacija, da pride kmalu do vladne krize, da se sestavi vlada iz radikalov in sedanje vlade razun Radićeve stranke. V torek se je vršila konferenca radikalnega kluba. Pašić je dalje časa konferiral z gg. bivšimi ministri dr. Janjićem, Krsto Miletićem i. dr. Kasneje se je vršila konferenca med Pašićem in skupščinskim predsednikom Jovanovićem, ki je trajala nad eno uro. Sodi se, da je bila ta konferenca velikega političnega pomena. Politični krogi so mnenja, da je konferenca Pašić-Jovanović pričetek vladne krize. Na celi črti se je pričela ofenziva radikalov proti sedanji vladi. V kratkem se sestane glavni odbor NRS in poslanski klub, ki bode sklepal o nadaljni energični borbi proti sedanji protustavni vladi. Borba se bo vodila na dveh frontah, v parlamentu in v narodu. V parlamentu bo NRS porabila vsa sredstva, da se prepreči nadaljno gaženje ustave ter izvedba načrtov naših separatističnih boljševeviki. V narodu bo radikalna stranka v vseh večjih krajih prirejela zborovanja, na katerih se bo protestiralo proti delovanju vlade Ljube Davidovića. V pondeljek se je vrnil kralj v Beograd; pričakovati je skorajšnje sklicanje narodne skupščine.

Zveza narodov.

Društvo narodov v Ženevi je sklicalo V. konferenco vseh evropskih držav. Pričela se je dne 1. septembra t. l. Našo državo zastopa zunanji minister dr. Marinković. Zastopanih je 54 držav z 111 zastopniki. Na tej konferenci se je obravnavala finančna sanacija Madžarske, sanacija Avstrije, poravnava obmejnege spora med Jugoslavijo in Albanijo, določitev meja za mosulsko ozemlje, vprašanje udeležbe vseh na vojaški kontroli interesiranih držav ter omejitev oboroževanja.

Avstrija.

V kovinski industriji je prišlo do katastrofalne krize. Prišlo je do hudih sporov med kovinarji in podjetniki. Izbruhnila je stavka, in do danes stavka 20.000 kovinarjev. Računa se, da se bode tej stavki pridružil tudi ostalo industrijsko delavstvo. Obstojta velika nevarnost, da ne izbruhne splošna stavka v Avstriji.

Dopisi.

Mariborske novice.

V četrtek 4. septembra je bila zelo slovesno zaključena »Industrijsko-obrtna razstava«. — Podružnica »Udruženja vojnih invalidov« v Mariboru sklicuje za dne 14. t. m. veliko protestno zborovanje proti zavlačevanju invalidskega zakona. — Srednja kmetijska šola v Mariboru se na odredbo poljedelskega ministrstva zopet otvori in sicer prvi letnik omenjene šole. — V Götzovi pivovarni je v petek zvečer izbruhnil ogenj. Mariborska in studenška požarna bramba so bile obveščene in so takoj prispele na lice mesta. Gasilcem se je posrečilo v pol uri udušiti ogenj. Škoda znaša 200.000 Dinarjev. — V nekem podstrešju na Vojašniškem trgu stanuje družina Fras. Imenovana družina ima tudi dva majhna otročička v starosti od 3. do 5. let. V četrtek dne 4. t. m. pa je šla mati imenovanih otročičkov na svoje delo, ne da bi preskrbela v njeni odsotnosti za varstvo otrok. Ko so bili otroci sami v svojem stanovanju, se je starejši fantek splazil do okna in občudoval naravo. Nenadoma je zgubil ravnotežje ter padel 10 metrov globoko na kame-nito cesto. Obležal je nezavesten. Takoj došli redovga je nesel na rešilno postajo, katera mu je nudila prvo pomoč. Nato je bil prepeljan v bolnico. Proti nepredvidni materi je uvedena preiskava. Zagovarjati se bo morala pred državnim pravdnštvom ter upamo tudi, da primerna kazen ne izostane. — Na dirkališču na Teznu je padel raz motocikla trgovec z usnjem Armin Ellinger. Pri padcu si je pretresel možgani. Oddan jebil v bolnico. — V Magdalenski cerkvi so bili pred par dnevi pokradeni vsi prti raz oltarjev. Škoda se čeni nad 5000 Din. — Slovenski športni klub v Mariboru je v nedeljo dne 7. t. m. pod protektoratom velikega župana g. dr. Vodopivca obhajal svojo petletnico. Ob pol 12. uri dopoldne se je vršil manifestacijski obhod po mestu. Popoldne pa so se vršila v Ljudskem vrtu športna tekmovanja raznih panog.

Celjske novice.

V nedeljo, dne 7. t. m. se je vršila v Celju v Narodnem domu glavna skupščina Ciril - Metodove družbe za Slovenijo. — Podružnice »Vojnih invalidov« Celje, Braslovče, Št. Peter in Sav. dolini in Šmarje sklicujejo za 14. t. m. protestno zborovanje zoper zavlačevanje invalidskega zakona. Enaka protestna zborovanja se bodo vršila tudi po vsej državi. — Mestni magistrat je sklenil preložiti začetek šolskega leta od 15. septembra na 1. oktobra vsled ponovnih slučajev škrlatice. — V petek dne 5. t. m. je bil na tukajšnjem pokopališču pokopan žel. kurjač Emeršič, ki je na progi Grobelno - Rogatec padel z vlaka ter smrtnim poškodbam podlegel. — 8. avgusta v noči je divjalo strašno neurje v naši okolici. Popolnoma so opustošeni kraji Sočnica, Hrastnica in Radoveljščica. Neurje je bilo tako silno, da je v času od pol ure uničilo vse omenjene kraje in da si je mnogo ljudi rešilo samo golo življenje. Vsled te velike nesreče se nahaja sedaj prebivalstvo teh krajev v veliki bedi ter prosi nujne

pomoči. Celjsko srezko poglavarstvo apelira na sočutje prebivalstva in prosi zbiranje darov v denarju ali naravi.

Morje pri Framu. Naša stara žlahta se še danes ni sprijaznila z mislijo, da je Habsburžanom že davno za vedno odklenkalo. Sedaj se ti stari Habsburgovci ne morejo ločiti od starega grada in ko so naši odborniki izrazili željo, da se morajo odsedaj naprej občinske seje vršiti v županovi hiši, se je ta žlahta tako razburila kakor puran, katere-mu pokažejo rdečo ruto. S smrtjo starega župana je pri nas umrl zadnji gospod. Radi tega tudi ne moremo reči, da so v naši žlahti zbrani gospodje. Pravimo pa, da imajo ti ljudje pod našimi odborniki strah, ker pričakujejo, da bodo naši odborniki pokukali morda tudi v stare občinske knjige, da se prepričajo, kako se je v naši občini gospodarilo v zadnjih deset letih. Pri naših starih Habsburžanih pa igra seveda tudi nežni spol veliko vlogo. Dekla starega Sagadina nosi v naši občini bandero in se udeležuje vsakega nasprotnega sestanka. Po občini pa preklinja radikale in pravi, da je letos samo zaradi tega tako slabo vreme, ker so prišli v Morje narodni radikali, ki bodo celi svet postavili na glavo, tako, da bo pozimi padala toča. Stara žlahta brez ženskega nadzorstva sploh ničesar ne opravi in zato je tudi pri občinskih volitvah neka komaj 12 letna deklica prisluškovala pri škrinjicah in o stro premerila od nog do glave vsakega volilca, ki ni vrgel kroglice v volilno škrinjico stare habsburžanske žlahte. V kratkem bodo ti žlahtniki praznovali med seboj važen dogodek, ker bo baje črešnjevski organist Močnik, ki je pri občinskih volitvah letal od hiše do hiše, tako da se je skoraj ves pobil, skočil v zakonski jarem. Mi mu želimo obilo sreče in se tega dogodka tudi veselimo, ker smo prepričani, da ga bo nje ova boljša polovica primerno brzdala, tako da ne bo več letal pri volitvah od hiše do hiše, kakor pri zadnjih občinskih volitvah. Ko bodo stari žlahtniki brali te novice se bodo seveda ponovno strašno jezili. Naj se nikar preveč ne razburjajo in si rajši zapišejo za ušesa, da z nami radikali v Morju ni dobro v družbi jesti črešnje, ker pri tem vsak »ta kratkega« potegne. Prihodnjič zopet kaj več.

Pobrežje. Novi rdeči občinski gospodarji so polni hvale o vzornem gospodarstvu v naši občini. Med največje zasluge si štejejo to, da so občinske doklade znižali od 200 odstotkov na 130 odstotkov. S to hvalo seveda rdeči nemškonalcionalci le varajo javnost ker molčijo, da so vsem gostilničarjem v Pobrežju naložili 150 odstotkov občinskih doklad, tako, da morajo torej ti obrtniki plačevati 130 in 150 to je 280 odstotkov. Na zadnji seji občinskega odbora je znani oberinternacionallec predlagal, da naj bode vse pozabljeno in da naj se vsi občinski odborniki najdejo v sporazumu pri skupnem delu za blagor naše občine. To je sicer lepa misel, katere se pa seveda slovenski odborniki tako dolgo ne bodo mogli poprijeti, dokler bodo naši rdečkarji gostilničarjem in ostalim obrtnikom še naprej rezali žepo z ogromnimi občinskimi dokladami. Ako bode šlo tako naprej, bo sploh nemogoče pri nas izvrševati kako obrt, ker bodo občinske doklade požrle vsak tudi najskromnejši zaslužek.

Cirkovce pri Ptuj. V zadnjem času smo imeli letos že četrtokrat točo, ki nam je uničila še obstoječe poljske in vrtno nasade. Koruza ni dozorela, njena slama je gola in popolnoma suha, o fižolu, ajdi in repi pa sploh ni govora. Ljudstvo je radi tega dejstva skrajno razburjeno. Ker ni upati, da bi se SLS zavzela za naše prizadete posestnike, treba bo nove politične orientacije, da jim potem kakšne druge politične stranke dobimo prepotrebno državno podporo. — Pri zadnjih občinskih volitvah je bila kandidatna lista SLS radi ponarejanja podpisov razveljavljena. Občinski zastop je torej v naprednih rokah. Pobožne »ovčice« se boje, da jim bo g. župnik kot kazni v bodoče prepovedal vse cerkvene shode. In morda imajo prav! Vsaj včeraj je kazalo tako, ker se običajna cerkvena slavnost radi do sedaj še nepojasnjene odsotnosti g. župnika ni vršila.

Nedvomni znaki

„Pravega :FRANCKOVEGA: kav-nega pridatka“ in sicer: ime „Franck“ in „kavni mlinček“ iz-ražajo se posebno na novi, rjavo-modro-beli etlketi za zabojčke. „Pravi :FRANCK: z mlinčkom“ je nenadkriljiv v aromi, okusu in izdatnosti.

Razno.

Priloga. Današnji številki smo priložili letake tovarne strojev, livarne železa in kovin Franjo Farič v Mariboru, Dvorakova ulica 9, na kar še posebno opozarjamo naše čitatelje in člane.

Novi tečajji za strojepisje, stenografijo in knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri mesece. Pojasnila in vpisovanja v trgovini s pisarnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Denarna kriza bo nehala, kakor hitro se bosta zopet razvila trgovina in promet. Naj se pripravi že sedaj vsak na ta čas ter si pridobi znanja in spretnosti, brez katerega kljub višji šolski izobrazbi ni mogoče dobiti službe: strojepisje, stenografija in knjigovodstvo. Novi tečajji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo ter knjigovodstvo (posamezni pouk) začnejo na Ant. Rud. Legatovi šoli v Mariboru dne 1. oktobra in trajajo štiri me-

sece. Vpisovanja in pojasnila dnevno v trgovini s pisarnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor Slovenska ulica 7, telefon 100.

Gospodarstvo.

Mariborski trg dne 6. septembra. Trg je bil zelo dobro obiskan, pa tudi s prodajalnimi stvarmi dobro preskrbljen. — **Meso.** Na trg se je pripeljalo 20 s svinjskim mesom, naloženih vozov. Svinjino so prodajali po 25 do 40, slanino pa po 37 do 38 Din; domači mesarji pa svinjino po 30 do 32,50, slanino po 35 do 40, govedino po 23 do 25 in teletino po 30 dinarjev kilogram. — **Perutnina in domači zajčki:** Perutnine je bilo okoli 500 komadov in so se prodajale kokoši po 25 do 60, gosi in rače po 70 do 100, golobje 125 do 130 Din. Zajci pa so se prodajali komad po 10 do 40 Din. Bila je tudi ena veverica na prodaj za katero je posestnik zahteval 125 Din. — **Zelenjava.** Kmetje so pripeljali 50 vozov krompirja, čebule, česnja, kumar, fižola itd. v mesto. Ce-

ne so ostale skoraj tiste kakor pretečeni teden, kajti krompir se je prodajal še vedno merica (t. j. 7 in pol kg) po 10 Din, čebula je stala tudi še vedno 3 do 4, česenj po 4 Din venec; edino kumare so se malo pocenile in so se prodajale 2 komada po 0,25 do 1 Din, fižol, zeljate glave in salata so ostali pri prejšnji ceni. — **Sadje.** Vkljub silni nevihti, ki je razgrajala med 14 dnevi v okolici mariborski se dovažata vedno mnogo sadja na trg; posebno jabolk je izredno veliko in še celo so jih v zadnjih 4 dneh izvažali vsaki dan po 2 do 3 velike vozove v Avstrijo. Cene: jabolka 2 do 4, hruške 5 do 8, češplje 9 do 10, breskve 10 do 12, grozdje 15, melone 3 do 5 Din kg.

Seno na mariborskem trgu. V sredo 3. t. m. sta se pripeljala samo dva voza, v soboto 6. t. m. pa tudi samo 5 vozov sena na trg, katerega so prodajali po 62,50 do 75 Din za 100 kg. — Popoldne šele so pripeljali še 10 vozov v mesto, ki so bili pa že prodani. V sredo 10. t. m. pa so pripeljali 4 vozove sena in 1 voz otave prodajali so seno po 55 do 62,50, otavo pa po 50 Dinarjev q.

Borza. Plačati je treba za 100 angl. funtov 30,775 Din, za 100 dolarjev 7650 Din, za 100 švic. frankov 1435 Din, za 100 franc. frankov 402 Din, za 100 laških lir 334 Din, za 100 češk. kron 227 Din, za 100 bolg. levov 55 Din, za 100 avstr. kron 0,1075 Din, za 100 ogrskih kron 0,0985 Din.

Izjava. Podpisano uredništvo izjavlja, da ni g. Franc Vrečko iz Morja v nikakršni zvezi z našim morskim dopisnikom, kakor mu to izvestni krogi očitajol — Uredništvo.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

ODEJE

flanelske in šivane za postelje, odeje za delavce, odeje za konje, perje za pernice, žimo, afrik in cvilh za žimnice ter platno za prtiče kupite **najceneje v veletrgovini**

R. Stermecki

Celje št. 394

Trgovci en gros cene. Cenik zastonj!

„Sanatorij“

MARIBORU

Privatna klinika z najmodernejšimi napravami na polju zdravstva. Sprejmejo se vsi bolniki razven umobolnih in takih z nalezljivimi boleznimi

Prosta izbira zdravnikov

Cene: I. razred Din 160.—, II. razred Din 120.—, III. razred Din 85.—

— Prospekti na zahtevo! —

Kavarna „Frankopan“

Vsak torek, četrtek, soboto in nedeljo svira prvovrstna salonska godba, ostale dni koncert s glasovirjem. Izbran barski program. — Toči se vino v steklenicah po Din 15.—, 20.— in 30.—. Priporoča se **IVAN KOKOL.**

Najcenejše

in najfinejše čevlje in nogavice kupite pri tvrdki:

ANICA TRAUN,

Grajski trg štov. 1

Otroške čevlje

in nogavice po izvanredno nizkih cenah!

„LUTKA“

tvornica otroških igračk

Maribor, Trubarjeva ul. 2

Pisarna: Vila Korotan. -- Telefon 261.

Nabirajte prispevke za naš tiskovni sklad!

Kar ne veš vprašaj

Univerzalni informativni biro

„ARGUS“

Knez Mihajlova 35. Telef. 6—25

Beograd

(Prehod Akademije nauka).

Zobobola

ne pozna kdor neguje zobe z

„ITO“

Zahtevajte

„Narodni gospodar“

v vseh kavarnah, gostilnah in brivnicah.

Ceneno češko perje!

En kg sivega upuljen. perja 70 Din; na pol belo 90 Din; belo 100 Din; boljše 120 in 150 Din; mehko jak puh 200 in 225 Din; boljša vrsta 275 Din. Pošiljavte carine prosto, na povzetje; od 300 Din naprej poštnine prosto. Vzorec zastonj. Blago se tudi zamenja in nevšeče vzame nazaj. Naročila samo na **BENEDIKT SACHSEL LOBEZ 76 pri Plznu, Češkoslovaška.** — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavije okrog 14 dni.

JUHARY

v juhi in v prikukah

izboljša hrano nepopisno.

Tvornica specialnih LESNIH IZDELKOV

ALBIN VODIŠEK

MARIBOR, FRANKOPANOVA UL. 23

Izdelovanje lesnih palic za melle, toporišč, šatalj, risalnih desek, peresnikov, reklamnih paketnih nosilcev, transportnih kurnikov, otroških vozičkov in tako dalje.

Trgovina: Aleksandrova cesta 13 * Podružnica: Aleksandrova cesta 33A

Vincenc Mikl, čevljarški mojster

NA DEBELO!

Studenci pri Mariboru

Vsa popravila hitro in najceneje.

NA DROBNO!

Izdeluje vsakovrstne čevlje po meri kakor tudi gornje dele za čevlje.